

DOI: 10.32347/2786-7269.2025.12.286-297

УДК 323.2+352

д.п.н., професор **Семенченко Ф.Г.**,
semenchenko_fh@knuba.edu.ua, ORID: 0000-0001-8485-7594,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Розглянуто сучасні підходи до організації публічної влади на рівні територіальних громад, а також механізми їх співробітництва у контексті децентралізації та реформування місцевого самоврядування. Акцентовується увага на ключових аспектах функціонування публічної влади, зокрема на забезпеченні ефективного управління, прозорості та відкритості в прийнятті рішень, а також на залученні громадян до процесів управління. Особливу увагу приділено аналізу правових, економічних та соціальних чинників, що впливають на розвиток територіальних громад. Досліджуються моделі міжмуніципального співробітництва, які сприяють оптимізації використання ресурсів, покращенню якості надання публічних послуг та розвитку інфраструктури. Підкреслюється важливість створення певних умов для розвитку місцевих ініціатив, підтримки малого та середнього бізнесу, а також забезпечення соціальної згуртованості громад.

Аналізуються результати дослідження практик співробітництва територіальних громад як в Україні так і за кордоном. А також питання фінансової самостійності громад, розподілу повноважень між різними рівнями влади. Роль громадських організацій у процесах прийняття рішень. Пропонуються альтернативні шляхи щодо вдосконалення механізмів організації публічної влади та співробітництва громад, зокрема шляхом розробки стратегій розвитку, впровадження інноваційних підходів до управління та забезпечення активної участі громадян у місцевому самоврядуванні. Підкреслюється, що ефективна організація публічної влади та міцне співробітництво територіальних громад є ключовими умовами для досягнення сталого розвитку регіонів та покращення якості життя громадян.

Ключові слова: публічна влада; територіальні громади; співробітництво; міжмуніципальна кооперація; комунікація влади; розвиток територій; громадські ініціативи; інновації в управлінні.

Постановка проблеми. Організація публічної влади та співробітництво територіальних громад є ключовим елементом ефективного функціонування

держави та забезпечення сталого розвитку регіонів. У сучасних умовах децентралізації влади в Україні виникає низка проблем, пов'язаних із недостатньою узгодженістю дій між різними рівнями публічної влади, а також між територіальними громадами. Це призводить до неефективного використання ресурсів, неузгодженості в прийнятті управлінських рішень, недостатнього рівня забезпечення надання публічних послуг та низької активності громадян у процесах місцевого самоврядування. Саме важливість даного питання потребує глибокого наукового аналізу для розробки теоретичних основ та методологічних підходів до вдосконалення механізмів організації публічної влади та співробітництва територіальних громад. Важливим є дослідження міжнародного досвіду, адаптація найкращих практик до умов України та розробка інноваційних моделей управління, які забезпечать ефективну взаємодію між різними рівнями влади.

Власне на практиці необхідно запровадити механізми, які сприятимуть: покращенню координації між центральною, регіональною та місцевою владою; розвитку міжгромадського співробітництва для вирішення спільних проблем (наприклад, у сфері інфраструктури, екології, соціальних послуг); підвищенню прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування. Ефективна організація публічної влади та співробітництво громад є важливими чинниками соціально-економічного розвитку територій. Вони сприяють залученню інвестицій, покращенню якості життя населення та зменшенню диспропорцій між регіонами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Організація публічної влади та співробітництво територіальних громад є ключовим аспектом розвитку місцевого самоврядування, децентралізації та ефективного управління ресурсами. Дана тема активно досліджується в контексті адміністративної реформи в Україні, а також у світовій практиці місцевого управління. У роботах таких учених, як І. Колишко, В. Кравченко, О. Копійка, розглядаються етапи децентралізації в Україні, зокрема створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ) та передача їм повноважень та ресурсів. Вони підкреслюють, що успіх реформи залежить від ефективного співробітництва між громадами, органами місцевого самоврядування та центральною владою.

У наукових публікаціях Є. Баранівського та М. Петренка розглядаються моделі співпраці громад через створення міжмуніципальних асоціацій та спільних підприємств. Такі форми співробітництва дозволяють ефективно вирішувати спільні проблеми, такі як управління відходами, розвиток транспортної інфраструктури тощо. Дослідження О. Ткачука та І. Литвина підкреслюють, що основним викликом для громад залишається недостатня фінансова автономія. Багато громад залежать від трансфертів з державного

бюджету, що обмежує їхню здатність до самостійного розвитку. У наукових доробках Ю. Ганущак та А. Шевчука зазначається, що багато громад в Україні не мають достатньої кількості кваліфікованих кадрів для ефективного управління, що потребує розвитку навчальних програм та обміну досвідом.

У сучасних дослідженнях, зокрема роботах О. Сидоренка та М. Ковальчука, акцент робиться на впровадженні цифрових технологій для покращення управління громадами. Електронні сервіси, платформи для громадських обговорень та системи моніторингу дозволяють підвищити прозорість та ефективність роботи органів публічної влади.

Варто відзначити, що у багатьох випадках співробітництво між громадами обмежується формальними угодами або взаємодією лише у вузьких сферах (наприклад, утилізація відходів, транспорт). Відсутні ефективні механізми для глибокого інтегрування ресурсів, спільного вирішення стратегічних питань (екологія, інфраструктура, соціальні послуги). Потрібно розробити моделі міжгромадського співробітництва, які враховуватимуть економічні, соціальні та географічні особливості регіонів. Це потребує наукового аналізу досвіду інших країн та адаптації їхніх практик до українських умов.

Актуальність Навіть після реформи децентралізації залишаються питання щодо ефективності роботи органів місцевого самоврядування. Часто це пов'язано з недостатньою кваліфікацією чиновників, корупцією або відсутністю чітких механізмів звітності перед громадянами. Необхідно розробити систему підвищення кваліфікації працівників місцевих органів влади, а також впровадити механізми громадського контролю та прозорості у прийнятті рішень.

Попри прогрес у розвитку громадянського суспільства, значна кількість громадян залишаються пасивними у процесах управління на місцевому рівні. Це може бути пов'язано з недостатньою інформованістю, відсутністю довіри до влади або складністю процедур участі. Необхідно розробити інноваційні механізми залучення громадян, такі як цифрові платформи для обговорення та голосування, а також підвищувати правову культуру населення.

Мета даної статті полягає в аналізі та оцінці механізмів організації публічної влади в Україні, зокрема у контексті функціонування територіальних громад; висвітлення важливості ефективного співробітництва між органами місцевого самоврядування, державними установами та громадськістю для забезпечення сталого розвитку та підвищення якості життя громадян.

Результати та їх обґрунтування. Публічна влада є важливою складовою демократичного устрою та основою функціонування сучасних держав. Вона охоплює різні інституції, механізми та процеси, які забезпечують управління

суспільством, реалізацію загальних інтересів та забезпечення прав і свобод громадян [6]. О. Долженков визначає публічну владу як владу, що здійснюється від імені суспільства та в його інтересах. Вона включає в себе різноманітні форми управління, які можуть бути як державними, так і недержавними. Основною метою публічної влади є забезпечення соціальної справедливості, правопорядку, розвитку економіки та соціальної сфери, а також захисту прав і свобод громадян [4]. Публічна влада реалізується через інституції, які мають законодавчі, виконавчі та судові повноваження. Це власне означає, що публічна влада не є однолінійною, а складається з багатосшарового механізму, в якому різні інституції взаємодіють одна з одною.

Тож, виокремимо складові публічної влади. Законодавча влада – це інституція, яка відповідає за прийняття законів, що регулюють життя суспільства. Законодавча влада забезпечує формування правової основи для функціонування держави та її інститутів. В Україні законодавча влада представлена Верховною Радою, яка складається з депутатів, обраних на демократичних виборах. Виконавча влада відповідає за реалізацію законів та управління державними справами. Виконавча влада включає уряд, міністерства, місцеві органи влади та інші державні структури. Виконавча влада має право видавати підзаконні акти, які уточнюють і конкретизують закони, а також організовувати виконання державних програм. Судова влада забезпечує захист прав і свобод громадян, а також контролює відповідність дій держави законам. Судова влада є незалежною і має право ухвалювати рішення, які є обов'язковими для виконання. В Україні судова влада представлена різними судами – від місцевих до Верховного Суду [1].

Місцеве самоврядування – це важлива складова публічної влади, яка забезпечує участь громадян у прийнятті рішень на місцевому рівні. Місцеве самоврядування дозволяє громадам самостійно вирішувати власні проблеми, реалізувати місцеві програми та проекти, що відповідають інтересам жителів[8]. Громадянське суспільство хоча і не є формальною складовою публічної влади, відіграє важливу роль у контролі за діяльністю державних органів, сприяє розвитку демократії та забезпечує участь громадян у суспільних процесах. Неприбуткові організації, профспілки, асоціації та інші структури громадянського суспільства можуть впливати на формування політики та реалізацію законів.

Місцеве самоврядування та децентралізація влади є ключовими елементами сучасних демократичних процесів у багатьох країнах світу, зокрема в Україні. Дані процеси спрямовані на підвищення ефективності управління, забезпечення прозорості та підзвітності органів влади, а також на активізацію участі громадян у прийнятті рішень. Організація публічної влади на рівні

територіальних громад, які є базовою ланкою місцевого самоврядування, відіграє вирішальну роль у забезпеченні сталого розвитку регіонів та покращенні якості життя населення. Децентралізація влади передбачає перерозподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади, що дозволяє територіальним громадам самостійно вирішувати питання місцевого значення. Цей підхід сприяє підвищенню ефективності управління, оскільки місцеві органи влади краще знають потреби та проблеми своїх громад. У рамках децентралізації в Україні було створено об'єднані територіальні громади (ОТГ), які отримали більше повноважень та ресурсів для розвитку своїх територій [6].

Сучасні підходи до організації публічної влади на рівні територіальних громад базуються на принципах демократії, прозорості та підзвітності. Основні елементи даної організації включають:

- місцеві ради та виконавчі органи. Місцеві ради, обрані громадами, є основним органом прийняття рішень. Вони затверджують бюджети, програми розвитку та інші важливі документи. Виконавчі органи, такі як сільські, селищні чи міські голови, відповідають за реалізацію цих рішень;

- участь громадян. Одним із ключових принципів сучасного місцевого самоврядування є активна участь громадян у прийнятті рішень. Це може здійснюватися через громадські слухання, ініціативи, петиції та інші механізми;

- електронне врядування. Використання цифрових технологій дозволяє підвищити прозорість та ефективність роботи органів влади. Електронні сервіси, такі як, наприклад, портали державних послуг, спрощують взаємодію громадян з органами влади [8].

У контексті децентралізації важливим є співробітництво між територіальними громадами, що дозволяє об'єднувати ресурси та зусилля для вирішення спільних проблем. Основні механізми такого співробітництва включають: міжмуніципальна кооперація – громади можуть об'єднуватися для реалізації спільних проектів, таких як будівництво інфраструктури, розвиток туризму чи екологічні ініціативи. Це певним чином дозволяє економити ресурси та підвищувати ефективність використання коштів. Асоціації органів місцевого самоврядування – створення асоціацій та об'єднань органів місцевого самоврядування дозволяє координувати дії, обмінюватися досвідом та представляти інтереси громад на регіональному та національному рівнях [1]. Публічно-приватне партнерство (ППП) – залучення приватного сектору до реалізації проектів розвитку громад дозволяє забезпечити додаткові ресурси та інноваційні підходи. PPP може бути ефективним механізмом для розвитку інфраструктури, охорони здоров'я, освіти тощо.

Проте, успішний розвиток територіальних громад залежить від комплексу чинників, серед яких особливе місце займають правові, економічні та соціальні аспекти. Так, правові чинники є основою для функціонування та розвитку територіальних громад. Вони визначають межі повноважень місцевих органів влади, механізми фінансування та взаємодії з центральними органами влади. Реформи, спрямовані на децентралізацію, надають територіальним громадам більше повноважень для самостійного вирішення місцевих питань. Це власне включає управління місцевими бюджетами, розвиток інфраструктури та надання послуг населенню. Проте недостатня чіткість у розподілі повноважень між різними рівнями влади може призводити до бюрократичних бар'єрів. Ефективний розвиток громад можливий лише за умови наявності стабільних джерел фінансування. Правові норми, що регулюють формування місцевих бюджетів, податкові надходження та трансферти з державного бюджету, відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості громад [7]. М. Огороднійчук відзначає, що правові механізми, такі як громадські слухання, ініціативи та петиції, забезпечують участь громадян у прийнятті рішень. Це сприяє підвищенню прозорості та підзвітності органів влади [3].

Економічні чинники є основним «драйвером» розвитку територіальних громад. Вони включають доступ до ресурсів, інвестиційний клімат та економічний потенціал територій. Фінансова спроможність громад залежить від їх економічного потенціалу, включаючи податкові надходження, доходи від місцевих підприємств та інвестицій. Громади з розвиненою економічною інфраструктурою мають більше можливостей для реалізації соціальних та інфраструктурних проектів. О. Бойко наголошує на тому, що залучення інвестицій є ключовим фактором розвитку громад. Це залежить від стабільності правового середовища, наявності інфраструктури та кваліфікованої робочої сили. Публічно-приватне партнерство (ППП) може стати ефективним механізмом для реалізації великих проектів [2].

Підтримка малого та середнього бізнесу (МСБ) сприяє створенню нових робочих місць, збільшенню податкових надходжень та підвищенню рівня життя населення. Громади, які створюють сприятливі умови для бізнесу, мають більше шансів на економічний розвиток. Соціальні чинники відображають якість життя населення та рівень соціальної згуртованості громад. Вони включають доступ до освіти, охорони здоров'я, культури та соціальних послуг. Наявність якісної інфраструктури (дороги, транспорт, комунальні послуги) є важливим чинником розвитку громад. Вона впливає на якість життя населення та привабливість території для інвесторів [4]. Доступність якісної освіти та медичних послуг є ключовим фактором соціального розвитку. Громади, які інвестують у дані сфери, забезпечують стабільний розвиток та зменшують

соціальну нерівність. Саме активна участь громадян у житті громади, розвиток громадських ініціатив та волонтерських рухів сприяють створенню соціального капіталу. Це важливий чинник для подолання кризових ситуацій та реалізації спільних проектів.

У сучасному світі питання організації публічної влади та ефективного співробітництва територіальних громад стає дедалі актуальнішим. Різноманітність підходів до управління, що спостерігається в різних країнах світу, дає можливість вивчати та адаптувати найкращі практики до умов України. Одним із найбільш успішних прикладів децентралізації є модель, що застосовується в Німеччині. Німецька система публічного управління характеризується значним рівнем автономії для земель (штатів), що дозволяє кожному з них адаптувати свої політики відповідно до місцевих потреб. Це дозволяє територіальним громадам мати значний вплив на прийняття рішень, що стосуються їхнього розвитку [7]. У Франції також реалізується принцип децентралізації, але з акцентом на міжмуніципальне співробітництво. Французькі громади мають можливість об'єднувати свої ресурси для вирішення спільних проблем, що забезпечує ефективніше використання бюджетних коштів та покращення якості послуг для населення. У країнах Скандинавії, таких як Швеція та Данія, існує потужна традиція співпраці між територіальними громадами. Тут активно використовуються моделі партнерства, де громади спільно реалізують проекти, спрямовані на розвиток інфраструктури, соціальних послуг та екологічних ініціатив. Наприклад, у Швеції громади часто укладають угоди про співпрацю в освітній сфері, що дозволяє обмінюватися досвідом та ресурсами.

Сінгапур, невелика, але надзвичайно динамічна країна, став прикладом ефективної організації публічної влади та співробітництва територіальних громад. Завдяки своїй унікальній моделі управління, Сінгапур зміг досягти значних успіхів у соціально-економічному розвитку, що робить його досвід цікавим для даного дослідження. Організація публічної влади в Сінгапурі базується на принципах ефективності, прозорості та підзвітності. Основною метою державного управління є забезпечення добробуту населення, підтримка економічного зростання та соціальної стабільності. Уряд Сінгапуру активно використовує дані та аналітику для прийняття рішень, що дозволяє йому оперативно реагувати на виклики та потреби суспільства [8].

Уряд Сінгапуру має чітко визначені стратегічні цілі, які реалізуються через довгострокові плани розвитку. Це включає в себе інфраструктурні проекти, розвиток освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг. Хоча центральний уряд контролює основні напрямки політики, місцеві органи влади мають значну автономію у реалізації програм на своїх територіях. Це дозволяє

враховувати специфіку кожної громади та її потреби. Сінгапур активно впроваджує інформаційні технології в управлінні, що дозволяє спростити комунікацію між громадою та владою, а також забезпечує доступ до інформації. Зауважимо, що співробітництво між територіальними громадами в Сінгапурі реалізується через різноманітні програми та ініціативи. Важливими аспектами цього співробітництва є ініціативи на рівні громади. Сінгапур має систему «Громадських центрів», які слугують місцем для проведення заходів, зустрічей та обговорень з громадою. Це сприяє активній участі мешканців у процесах прийняття рішень. Уряд країни співпрацює з НДО та приватним сектором для реалізації соціально важливих програм, таких як боротьба з бідністю та підтримка вразливих груп населення. Це дозволяє мобілізувати ресурси та залучити експертні знання. У Сінгапурі активно заохочують громадян вносити свої пропозиції щодо покращення якості життя у своїх громадах. Це робиться через різноманітні платформи для обговорення, опитування та громадські слухання [2].

Для України адаптація досвіду Сінгапуру щодо організації публічної влади та співробітництва територіальних громад може стати важливим кроком до покращення системи публічної влади. Перш за все, необхідно зосередитися на підвищенні професіоналізму державних службовців. Інвестиції в їхнє навчання, запровадження системи оцінки ефективності виконання обов'язків допоможуть створити прозору та підзвітну систему. По-друге, Україні варто запровадити механізми залучення громади до прийняття рішень. Це може бути реалізовано через проведення громадських слухань, консультацій, а також створення платформ для обміну ідеями між громадянами та владою. Важливо, щоб люди відчували себе частиною процесу, а їхня думка враховувалася при прийнятті рішень. Але також слід відзначити, що попри численні переваги, реалізація сінгапурського досвіду в Україні стикається з певними викликами. Історичні, культурні та соціально-економічні фактори можуть впливати на сприйняття нових підходів. Однак, незважаючи на ці труднощі, впровадження ефективних практик управління та залучення громадян до процесу прийняття рішень відкриває нові перспективи для розвитку територіальних громад в Україні.

Дійсно, як відзначає Л. Горохова, країни, які реалізували ефективні моделі публічної влади, часто акцентують увагу на прозорості та участі громадян у процесах прийняття рішень [3]. Наприклад, в Канаді існує практика проведення консультацій з населенням перед ухваленням важливих рішень, що дозволяє враховувати думки та потреби місцевих жителів. Це не лише підвищує довіру до органів влади, але й забезпечує більш якісне управління. Не менш важливим аспектом сучасного публічного управління є використання цифрових

технологій. У багатьох країнах, зокрема в Естонії, реалізуються електронні платформи для взаємодії між громадянами та органами влади. Це забезпечує швидкий доступ до інформації, дозволяє проводити опитування та голосування з важливих питань, а також спрощує процедури подання заяв і скарг.

В умовах війни з Росією Україна стала свідком численних викликів, які поставили під загрозу стабільність та ефективність системи публічної влади. Війна не лише вимагає мобілізації ресурсів та зусиль держави, але й створює нові умови для функціонування територіальних громад. Важливою складовою у даній ситуації є організація публічної влади та ефективне співробітництво між громадами, що стає критично необхідним для забезпечення безпеки, соціальної стабільності та розвитку. Однією з основних проблем є недостатня координація між різними рівнями влади – центральною, регіональною та місцевою. В умовах війни, коли ресурси обмежені, а потреби громадам зростають, важливо, щоб територіальні громади мали змогу швидко реагувати на виклики, що постають перед ними. Відсутність чіткої комунікації та визначення пріоритетів може призвести до дублювання зусиль, неефективного використання ресурсів і, як наслідок, до збільшення соціальної напруги [1].

Війна вносить корективи в традиційні моделі публічного управління в Україні. Перш за все, це стосується безпеки. Громади, які знаходяться в зоні бойових дій, стикаються з необхідністю забезпечення захисту своїх мешканців, що вимагає нових підходів до організації публічної влади. Це може включати створення добровільних формувань, залучення волонтерів та активістів, а також укладення угод із підприємствами для забезпечення необхідних ресурсів. Крім того, війна впливає на економічну ситуацію в громадах. Зниження доходів, зростання безробіття та потреба у соціальному забезпеченні створюють додаткове навантаження на органи місцевого самоврядування. У таких умовах важливо забезпечити не лише стабільність бюджетів, але й шукати нові джерела фінансування, зокрема через міжнародну допомогу та гранти [7].

Ефективне співробітництво між територіальними громадами стає ключовим фактором для подолання кризових ситуацій в Україні. Об'єднання зусиль у вирішенні спільних проблем дозволяє не лише зекономити ресурси, але й створити більш потужні механізми реагування на виклики. Так, громади можуть об'єднуватися для спільного забезпечення безпеки, організації гуманітарної допомоги або реалізації соціальних програм. Також важливою є роль громадських організацій та волонтерських рухів, які часто беруть на себе функції, що традиційно належать державі. У таких умовах публічна влада повинна бути готовою до партнерства з даними структурами, що дозволить забезпечити більш ефективне виконання поставлених завдань [8].

Висновки. Організація публічної влади та співробітництво територіальних громад є ключовими елементами успішної децентралізації та реформування місцевого самоврядування. Ефективна організація публічної влади на рівні громад передбачає чіткий розподіл повноважень, забезпечення фінансової автономії та активну участь громадян у процесах прийняття рішень. Співробітництво між громадами, зокрема через міжмуніципальну кооперацію, асоціації органів місцевого самоврядування та публічно-приватне партнерство, дозволяє об'єднувати ресурси та зусилля для реалізації спільних проєктів, що сприяє стабільному розвитку територій. Проте для повноцінного розвитку громад необхідно подолати низку викликів, таких як недостатня фінансова спроможність, неефективне правове регулювання та соціально-економічна нерівність між міськими та сільськими громадами. Успішна реалізація реформ вимагає комплексного підходу, що включає вдосконалення законодавчої бази, залучення інвестицій, підвищення кваліфікації місцевих кадрів та активізацію громадянської участі. Лише за умови синергії правових, економічних та соціальних чинників можливе створення потужних, самодостатніх територіальних громад, які зможуть забезпечити високий рівень життя населення та сталий розвиток регіонів в Україні.

Література

1. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2022. № 1 (60). 148 с.
2. Бойко О.В. Інновації в публічному управлінні: зарубіжний досвід та українські реалії. Київ: Ніка-Центр, 2020. 344 с.
3. Горохова Л., Козловець М., Огороднійчук М. Навчальний посібник для підготовки до вивчення вибіркової освітньої компоненти «Децентралізація публічної влади» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей Політологія, Право, Публічне управління та адміністрування. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 236 с.
4. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв В.В. 2019. 190 с.
5. Конституція України. Із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 12.02.2025).
6. Публічне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали XI наук. Інтернет-конф. За міжнар. участю для аспірантів та докторантів. 29 трав. 2020 р. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 286 с.
7. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. У трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28

квітня 2022 р.; ред. колегія: І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 2. К.: ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 246 с.

8. Публічне управління: український вимір: матеріали щорічної наук. практ. конференції, 7 грудня 2022 р., м. Харків; електронне видання. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2023. 176 с.

Doctor of Political Sciences, Professor **Semenchenko Fedir**,
Kyiv National University of Construction and Architecture

ORGANIZATION OF PUBLIC AUTHORITY AND COOPERATION OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Modern approaches to the organization of public authorities at the level of territorial communities are considered, as well as mechanisms for their cooperation in the context of decentralization and reform of local self-government. The focus is on key aspects of the functioning of public authorities, in particular, on ensuring effective management, transparency and openness in decision-making, as well as on involving citizens in management processes. Particular attention is paid to the analysis of legal, economic and social factors that influence the development of territorial communities. Models of intermunicipal cooperation are studied, which contribute to the optimization of resource use, improvement of the quality of public services and infrastructure development. The importance of creating certain conditions for the development of local initiatives, support for small and medium-sized businesses, as well as ensuring social cohesion of communities is emphasized.

The results of a study of cooperation practices of territorial communities both in Ukraine and abroad are analyzed. As well as the issues of financial independence of communities, the distribution of powers between different levels of government. The role of public organizations in decision-making processes. Alternative ways are proposed to improve the mechanisms of organizing public authorities and community cooperation, in particular by developing development strategies, implementing innovative approaches to management and ensuring active participation of citizens in local self-government. It is emphasized that effective organization of public authorities and strong cooperation of territorial communities are key conditions for achieving sustainable development of regions and improving the quality of life of citizens.

Keywords: public authorities; territorial communities; cooperation; intermunicipal cooperation; government communication; territorial development; public initiatives; innovations in management.

REFERENCES:

1. Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia: zb. nauk. prats. [Current problems of public administration]. Kharkiv: KhNU imeni V.N. Karazina. 2022. № 1 (60). 148 s. {in Ukrainian}
2. Boiko O.V. (2020). Innovatsii v publichnomu upravlinni: zarubizhnyi dosvid ta ukraïnski realii. [Innovations in public administration: foreign experience and ukrainian realities]. Kyiv: Nika-Tsentr, 344 s. {in Ukrainian}
3. Horokhova L., Kozlovets M., Ohorodniichuk M. (2024). Navchalnyi posibnyk dlia pidhotovky do vyvchennia vybirkovoi osvithoi komponenty «Detsentralizatsiia publichnoi vlady» [Study guide for preparing to study the selective educational component «Decentralization of public power»] dlia здобувачив pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti Politolohiia, Pravo, Publichne upravlinnia ta administruvannia. Zhytomyr: Vydavnytstvo ZhDU im. I. Franka, 236 s. {in Ukrainian}
4. Dolzhenkov O.O. (2019). Publichne upravlinnia ta administruvannia: vstup do spetsialnosti [Public management and administration: admission to the specialty]: navch. posib Odesa: vydavets Bukaiev V.V. 190 s. {in Ukrainian}
5. Konstytutsiia Ukrainy. Iz zminy ta dopovnenniamy [Constitution of Ukraine as amended]. Retrieved February 12, 2025, from: <https://surl.li/rqvloa> {in Ukrainian}
6. Publichne upravlinnia v Ukraini: istoriia derzhavotvorennia, vyklyky ta perspektyvy [Public administration in Ukraine: history of state formation, challenges and prospects]: materialy XI nauk. Internet-konf. Za mizhnar. uchastiu dlia aspirantiv ta doktorantiv. 29 trav. 2020 r. Odesa: ORIDU NADU, 2020. 286 s. {in Ukrainian}
7. Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh viiny i v postvoiennyi period v Ukraini [Public management and administration in war and post-war periods in Ukraine]: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. U trokh tomakh, m. Kyiv, DZVO «Universytet menezhmentu osvity» NAPN Ukrainy, 15-28 kvitnia 2022 r.; red. kolehiia: I.O. Dehtiarova, V.S. Kuibida, P.M. Petrovskyi ta in., uklad. T.O. Melnyk. T. 2. K.: DZVO «UMO» NAPN Ukrainy, 2022. 246 s. {in Ukrainian}
8. Publichne upravlinnia: ukraïnskyi vymir [Public administration: ukrainian dimension]: materialy shchorichnoi nauk. prakt. konferentsii, 7 hrudnia 2022 r., m. Kharkiv; elektronne vydannia. Kharkiv: KhNU imeni V.N. Karazina. 2023. 176 s. {in Ukrainian}